

„Strieborná ekonomika ako potenciál budúceho rastu v starnúcej Európe“

Štruktúra spotreby strieborných v krajinách EÚ a na Slovensku

Bratislava
29.10.2014

Iveta Pauhofová
Gabriela Dováľová
Michal Páleník

Ciele

- zhodnotiť možnosti realizácie striebornej ekonomiky do budúcnosti z pohľadu potenciálneho dopytu strieborných (50+ ročných ľudí) v starých a nových členských krajinách EÚ
- identifikovať regióny s najväčším potenciálnym dopytom ľudí v tejto vekovej skupine
- identifikovať skupiny krajín s podobnou štruktúrou výdavkov strieborných
- zhodnotiť možnosti realizácie Konceptie striebornej ekonomiky v podmienkach Slovenska

Hypotézy

1. Konceptcia striebornej ekonomiky, ako ju poznáme, nebude mať v krajinách EÚ pri realizácii problémy. Príjmy starších v nových a starých členských krajinách sa budú vzájomne približovať a tým vytvárať veľmi podobný manévrovací priestor pre spotrebu starších.
2. Rozdiely v rýchlosti starnutia populácie a zásadne diferencovaný vývoj úrovne príjmov starších medzi starými a novými členskými krajinami budú predstavovať významné obmedzenia pri realizácii Konceptcie striebornej ekonomiky v nových krajinách EÚ, a teda aj na Slovensku.

- Štruktúra spotreby mladšieho obyvateľstva v jednotlivých krajinách EÚ vykazuje konvergenčné charakteristiky.
- Štruktúra spotreby domácností starších ľudí (dôchodcov) v jednotlivých krajinách EÚ nevykazuje konvergenčné charakteristiky, je zásadne diferencovaná.

Metodika

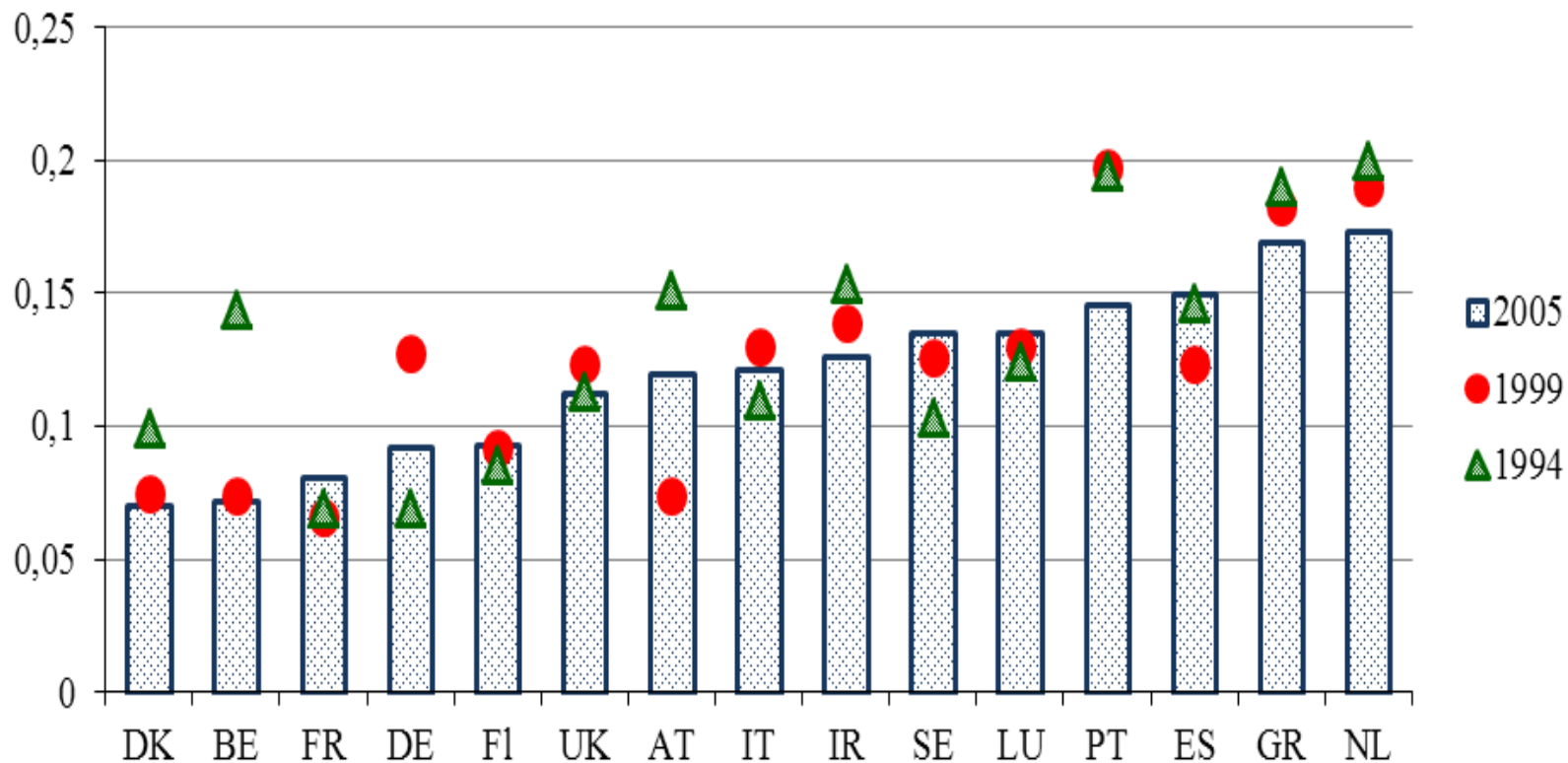
V rámci príspevku sú detailnejšie skúmané vekové podskupiny:

- starnúci (50-64 rokov),
- starí (65-79 rokov),
- najstarší (80 a viac rokov).

- potenciálny dopyt - údaje z výberového zisťovania EU SILC, ktoré je zamerané na príjmy a životné podmienky domácností
- príjmová stratifikácia obyvateľov v SR - individuálne údaje zo Sociálnej poisťovne SR
- štruktúra spotreby domácností strieborných v krajinách EÚ22 – údajová základňa Eurostatu, r. 2005 (COICOP, výdavky normalizované na 1 000 Eur)
- štruktúra spotreby domácností strieborných v SR – rodinné účty za roky 2004-2011

- viacrozmerná štatistická metóda – klastrová analýza, ktorá umožnila triedenie jednotiek do skupín (zhlukov), v ktorých sú výsledne sústredené jednotky s najväčšou podobnosťou
- na porovnanie podobnosti spotrebných košov a identifikovanie konvergenčných tendencií medzi jednotlivými krajinami EÚ bol v analýze použitý Gatevov index
- program NeuroXL Clusterizer

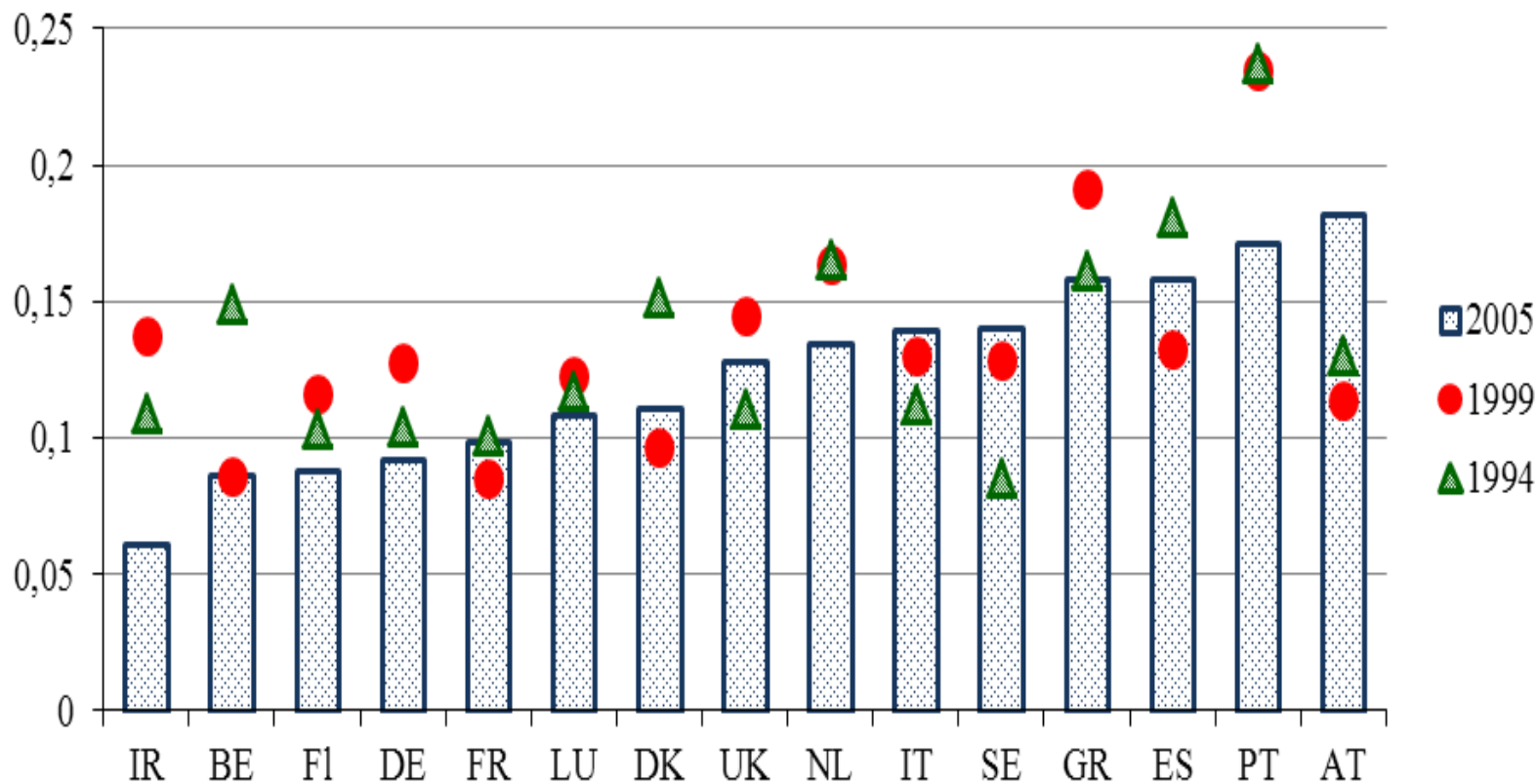
Miera podobnosti spotrebných košov domácností na čele s prednostom do 59 rokov v krajinách EÚ 15 v rokoch 1994, 1999 a 2005

Vlastné spracovanie z údajov Eurostatu

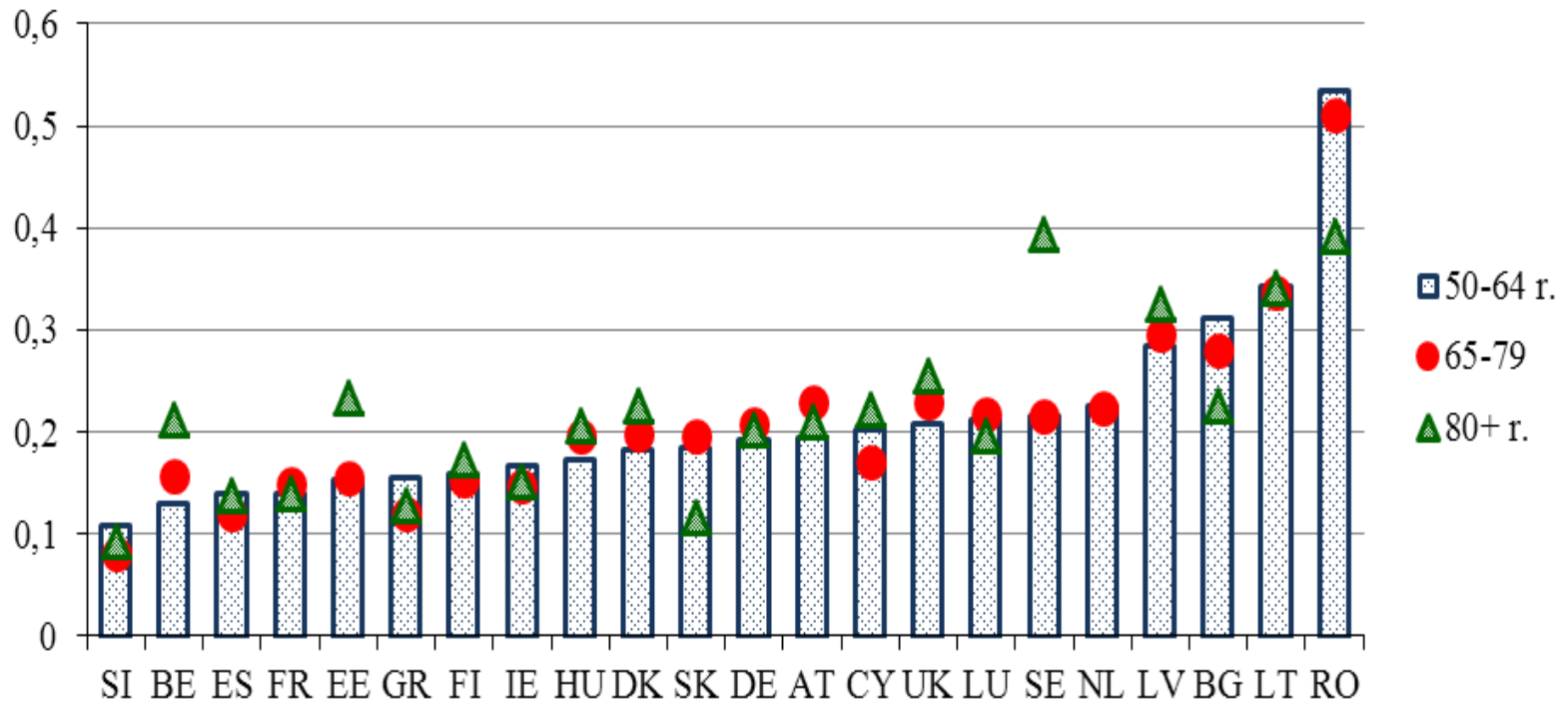

Miera podobnosti spotrebných košov domácností na čele s prednostom nad 60 rokov v krajinách EÚ 15 v rokoch 1994, 1999 a 2005

Zdroj: Vlastné spracovanie z údajov Eurostatu

Miera podobnosti spotrebných košov ľudí vo vekových skupinách 50 – 64 r., 65 – 79 r. a 80+ r., v EÚ 22 v roku 2005

Zdroj: Vlastné spracovanie z údajov Eurostatu

Potenciálny dopyt strieborných v starých a nových členských krajinách EÚ, % z celkového potenciálneho dopytu európskych krajín v jednotlivých vekových skupinách

	50+	50-64	65-79	80+
Staré (EÚ15)	88,2%	87,5%	89,2%	89,1%
Nové (EÚ8+EÚ2)	8,1%	8,5%	7,5%	7,4%

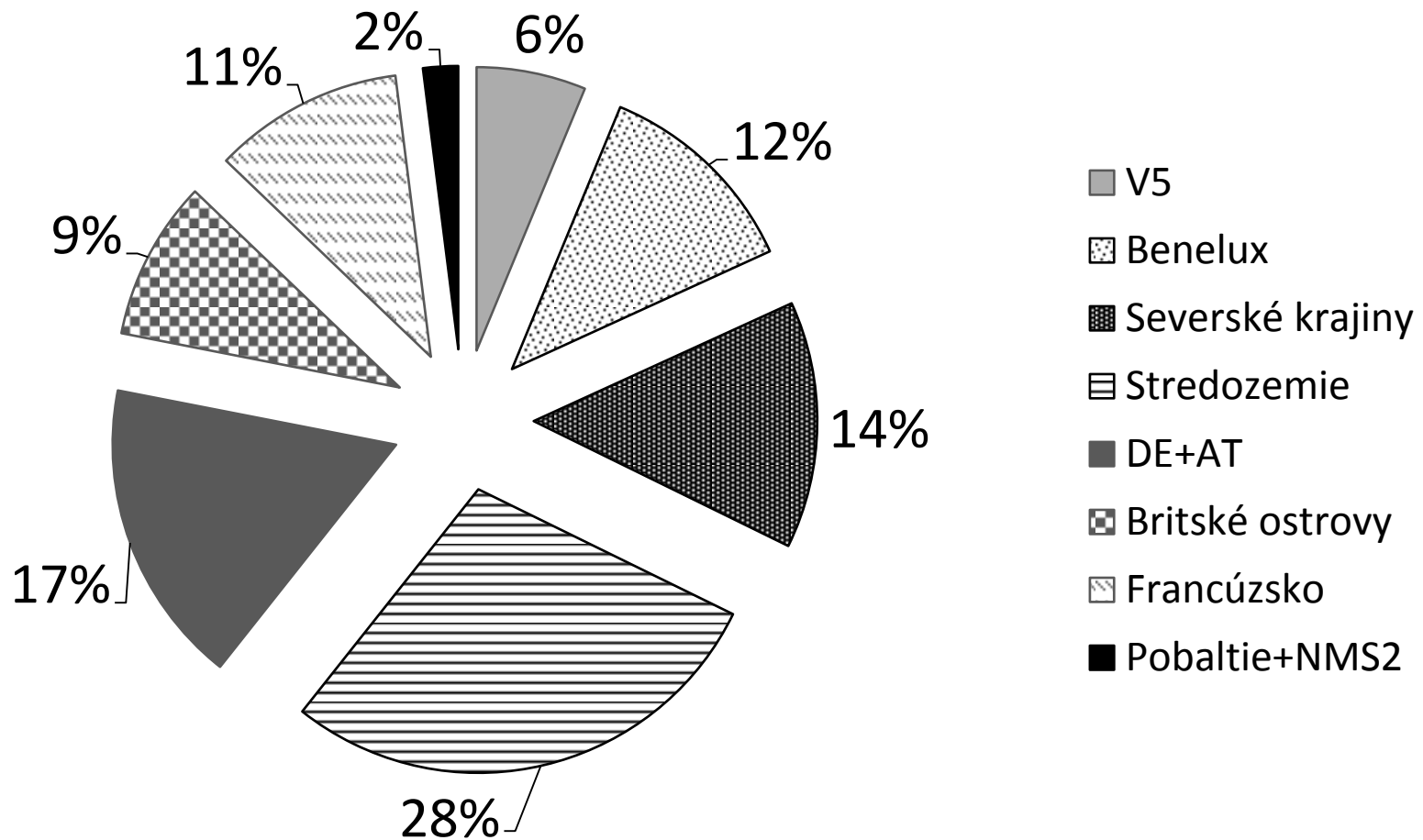
Zdroj: EÚ SILC 2009, na báze priemerných príjmov

Podiel strieborných v starých a nových členských krajinách EÚ podľa jednotlivých vekových skupín, % z celkového počtu strieborných v rámci európskych krajín

	50+	50-64	65-79	80+
Staré (EÚ15)	72,7%	69,6%	73,5%	74,9%
Nové (EÚ8+EÚ2)	26,6%	28,5%	24,9%	23,3%

Zdroj: EÚ SILC 2009

Regióny s najväčším potenciálnym dopytom ľudí nad 50 r. (% , r. 2009)

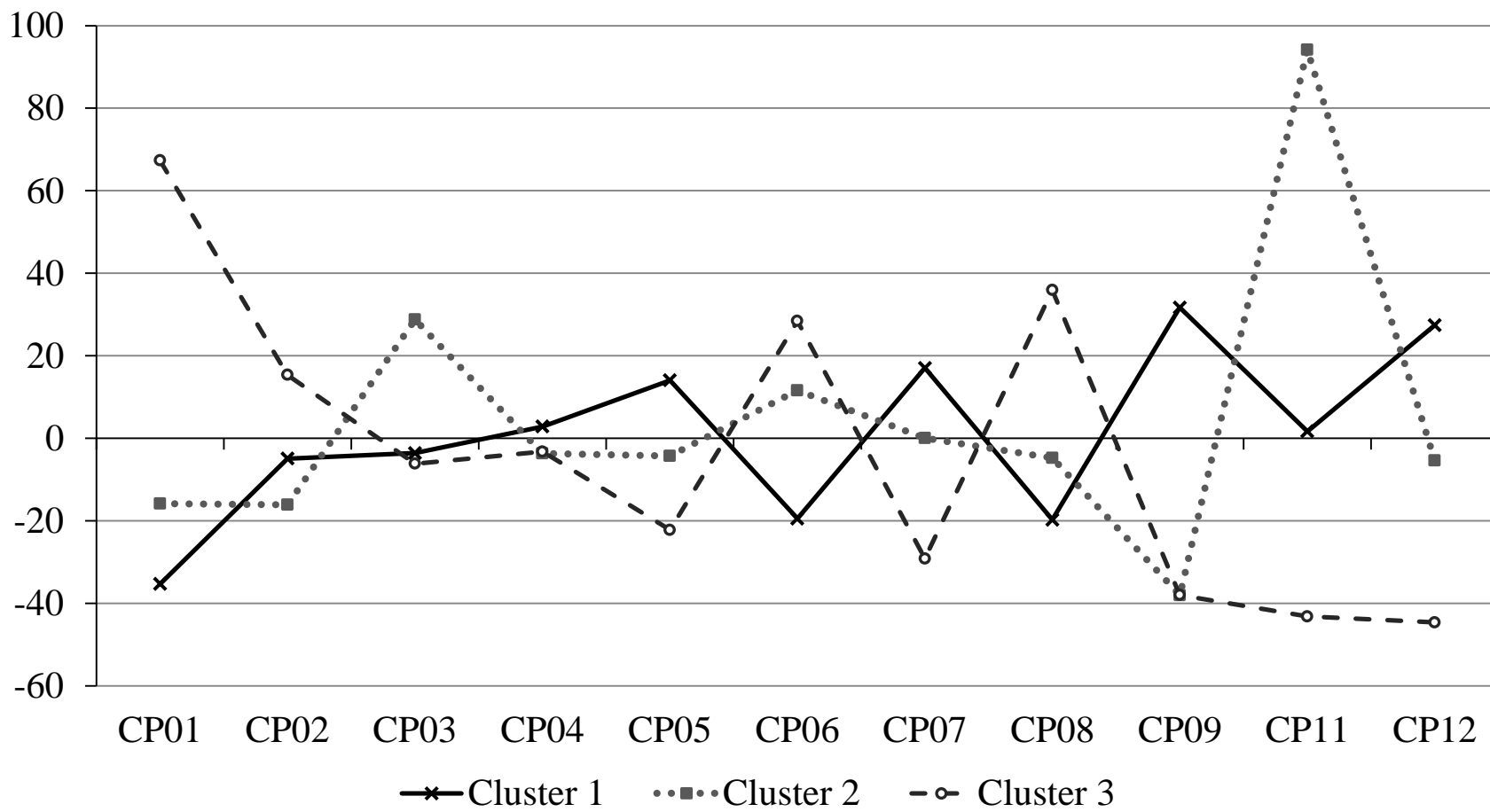

Zdroj: EÚ SILC 2009, na báze priemerných príjmov

Skupiny s podobnou štruktúrou výdavkov starnúcich (50-64 r.)

- skupina: staré členské krajiny EÚ (AT, BE, DE, DK, FI, FR, IE, LU, NL, SE, UK) a Slovinsko;
- skupina: južné krajiny EÚ (CY, ES, GR)
- skupina: nové členské krajiny EÚ (BG, EE, HU, LT, LV, RO, SK)

Hlavné odlišnosti štruktúry spotreby domácností starnúcich (50-64 r.) v rámci jednotlivých skupín od priemeru EÚ22 (COICOP, %)

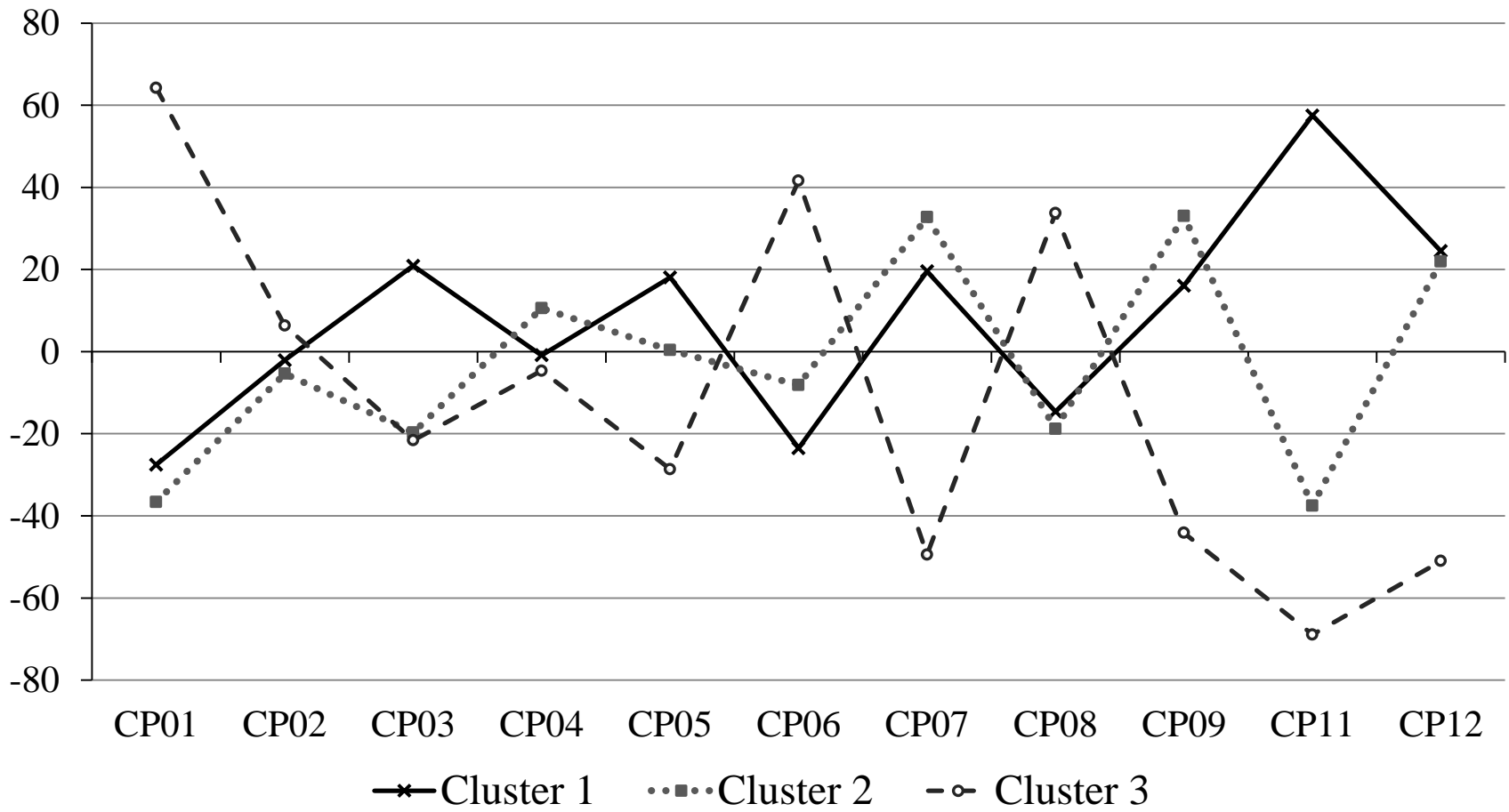

Skupiny s podobnou štruktúrou výdavkov starých (65-79 r.)

- skupina: južné krajiny EÚ (CY, ES, GR), krajiny Beneluxu (BE, LU, NL), Rakúsko, Nemecko, Írsko, Slovinsko a Veľká Británia
- skupina: severské krajiny EÚ (DK, FI, SE) a Francúzsko
- skupina: nové členské krajiny EÚ

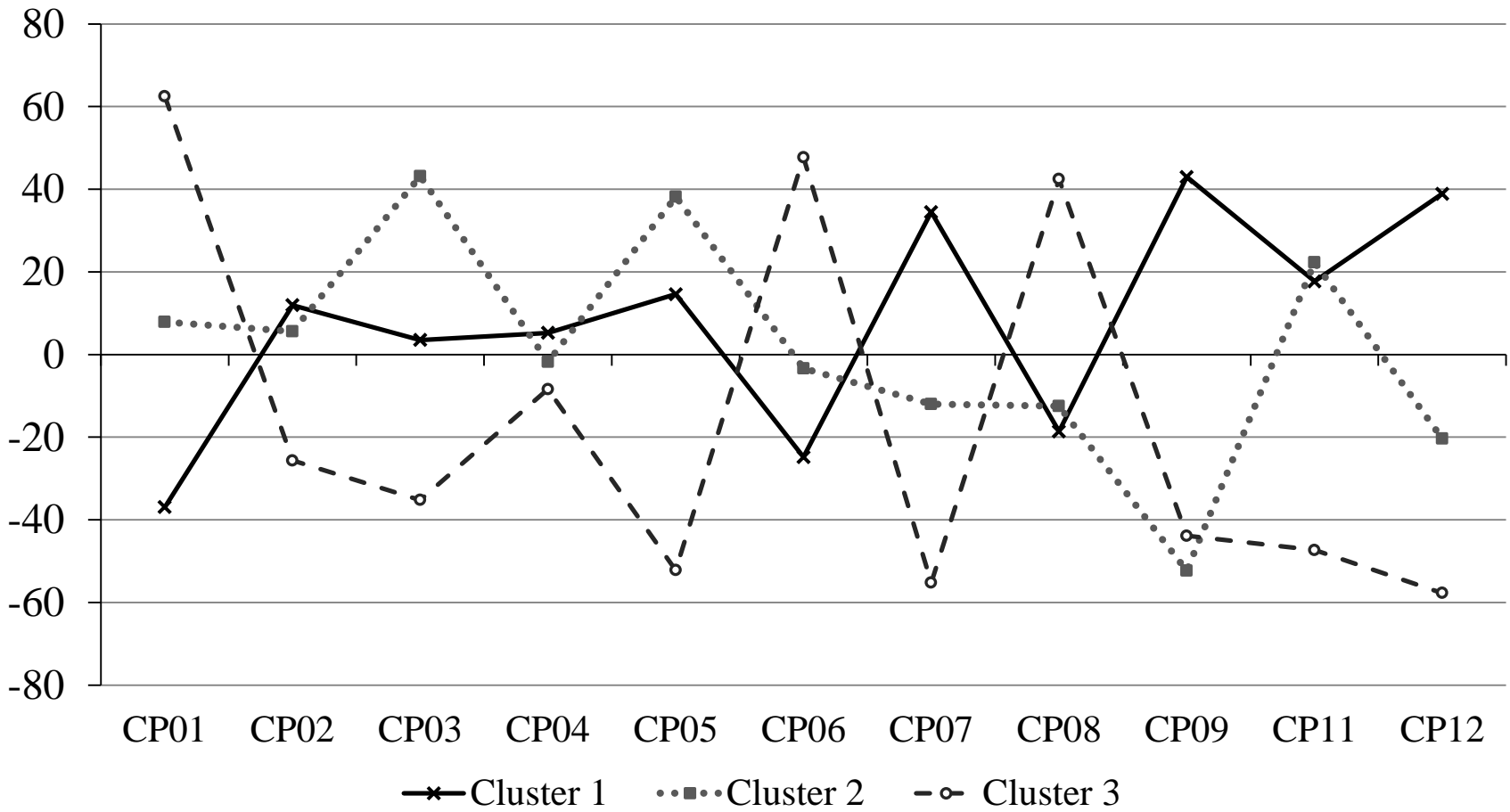
Hlavné odlišnosti štruktúry spotreby domácností starých ľudí (65-79 r.) v rámci jednotlivých skupín od priemeru EÚ22 (COICOP, %)

Skupiny s podobnou štruktúrou výdavkov najstarších (80+ r.)

- skupina: staré členské krajiny EÚ, medzi ktoré sa podobnosťou štruktúry výdavkov zaraďuje aj Slovensko
- skupina: južné krajiny EÚ, vrátane Slovenska
- skupina: skupina nových členských krajín EÚ

Hlavné odlišnosti štruktúry spotreby domácností najstarších ľudí (80+ r.) v rámci jednotlivých skupín od priemeru EÚ22 (COICOP, %)

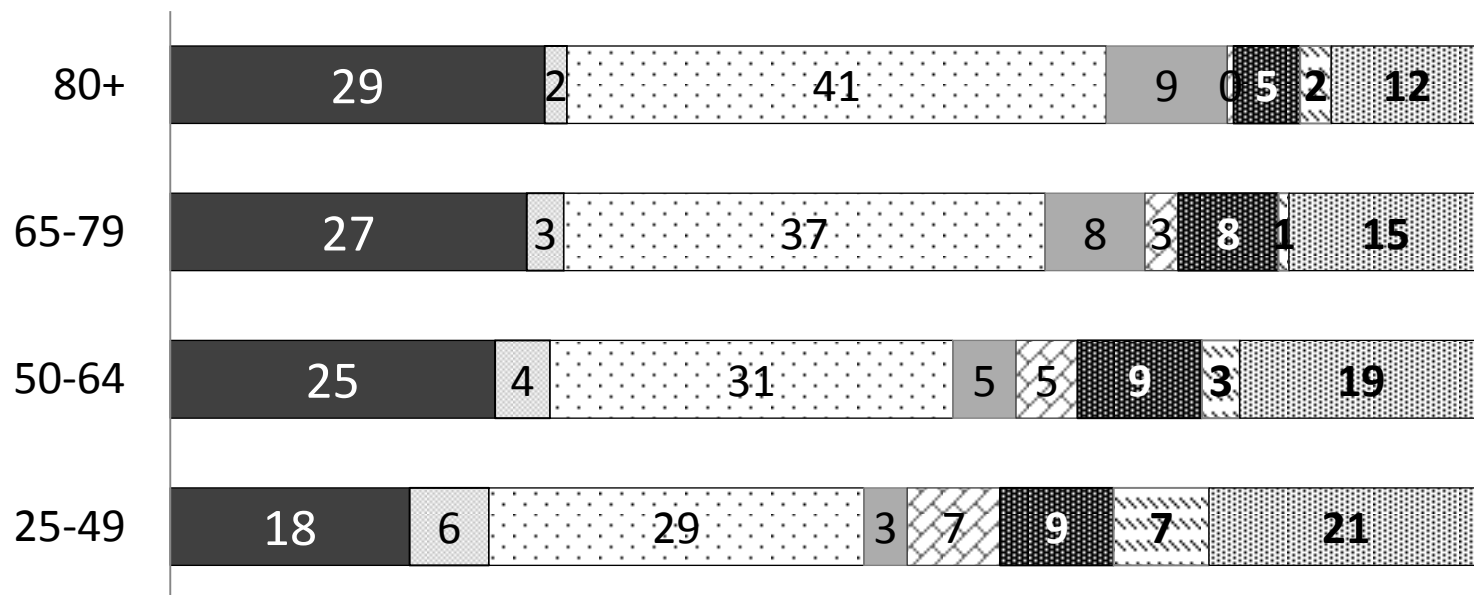

Vývoj priemerných čistých príjmov obyvateľstva na Slovensku podľa vekových kategórií (euro, s.c. r. 2013, za roky 2005 až 2013)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
spolu	418	430	458	473	486	501	504	510	514
aktívni	491	502	539	551	552	566	569	573	577
starnúci	439	454	476	494	524	543	552	559	560
starí	316	329	347	358	396	416	421	436	447
najstarší	302	315	335	342	372	384	379	384	394

Zdroj: vlastné spracovanie z údajov Sociálne poisťovne SR

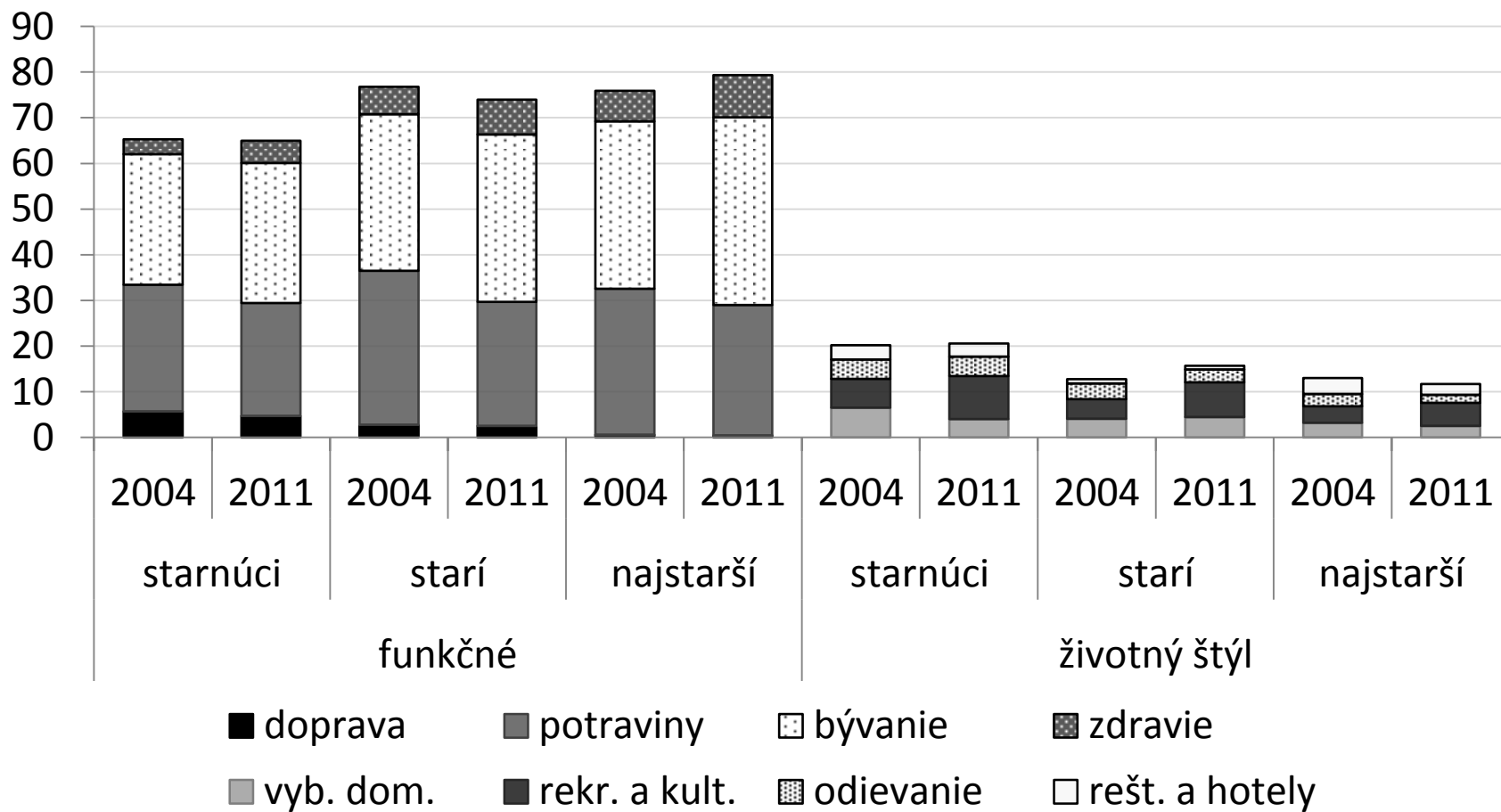
Spotrebiteľské správanie sa v závislosti od veku (% z celkových výdavkov, COICOP), r. 2011

- potraviny a nealko nápoje
- ▣ bývanie
- ▤ doprava
- ▥ hotely, kaviarne a reštaurácie
- ▧ odevy a obuv
- ▨ zdravie
- ▩ rekreácia a kultúra
- iné

Zdroj: vlastné spracovanie z údajov rodinných účtov ŠÚ SR

Spotrebiteľské správanie sa strieborných v SR (% z celkových výdavkov, COICOP), r. 2004 a 2011

Zdroj: vlastné spracovanie z údajov rodinných účtov ŠÚ SR

Ďakujeme za pozornost'